

Str. Delea Nouă nr.2, Sector 3, 030925 București, România
Telefon: 0372 845 400 / 0372 845 454. Fax: 0372 845 402
E-mail: ancom@ancom.org.ro. Website: www.ancom.org.ro

REFERAT DE APROBARE

la Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea unor reglementări privind condițiile și procedura de desemnare, precum și desemnarea furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	2
2. CADRUL LEGISLATIV COMUNITAR	3
3. CADRUL LEGISLATIV NAȚIONAL	5
4. ISTORICUL REGLEMENTĂRILOR DIN DOMENIUL SERVICIILOR POȘTALE	6
5. STADIUL ACTUAL AL IMPLEMENTĂRII ÎN STATELE MEMBRE UE A SERVICIULUI UNIVERSAL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR POȘTALE	8
6. MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ADUSE DECIZIEI PREȘEDINTELUI AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI NR. 3442/2007 PRIVIND CONDIȚIILE ȘI PROCEDURA DE DESEMNARE A FURNIZORILOR DE SERVICIU UNIVERSAL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR POȘTALE ȘI DECIZIEI PREȘEDINTELUI AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII NR. 293/2009 PRIVIND DESEMNAREA FURNIZORULUI DE SERVICIU UNIVERSAL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR POȘTALE PRIN INTERMEDIUL PREZENTEI DECIZII.....	10
7. CONCLUZII	13

1. Introducere

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, ANCOM are ca rol punerea în aplicare a politicii naționale în domeniul serviciilor poștale, având totodată ca obiectiv prioritar promovarea concurenței în sectorul serviciilor poștale, acționând în special în sensul prevenirii acțiunilor ce pot avea ca efect distorsionarea ori restrângerea concurenței în domeniu. De asemenea, actul normativ menționat mai sus stabilește că autoritatea de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne a Comunității Europene, inclusiv prin asigurarea condițiilor de exercitare a dreptului de acces la serviciile din sfera serviciului universal în domeniul serviciilor poștale.

Astfel, prin funcția instituțională de reglementare ce i-a fost atribuită, ANCOM contribuie la dezvoltarea pieței poștale prin crearea și implementarea unui cadru de reglementare prin care asigură un nivel înalt de protecție a utilizatorilor serviciilor poștale în relațiile acestora cu furnizorii, prin asigurarea condițiilor de exercitare a dreptului de acces la serviciul universal și prin promovarea intereselor specifice ale utilizatorilor cu handicap și ale celor cu nevoi sociale speciale.

Conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 31/2002 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 642/2002, cu modificările și completările ulterioare, ANCOM desemnează furnizorii de serviciu universal din domeniul serviciilor poștale și stabilește condițiile pe care aceștia trebuie să le respecte pentru furnizarea serviciilor.

Potrivit dispozițiilor cadrului comunitar și legislației naționale în domeniul serviciilor poștale, serviciul universal cuprinde un set minim de servicii poștale, oferite la o calitate determinată și la un preț accesibil tuturor utilizatorilor, în orice punct de pe teritoriul României.

Prin desemnarea unui furnizor de servicii poștale ca furnizor de serviciu universal se asigură tuturor utilizatorilor un acces facil la rețeaua poștală, îndeosebi prin punerea la dispoziție a unui număr suficient de puncte de acces și prin asigurarea unor condiții satisfăcătoare în ceea ce privește frecvența colectărilor și a livrărilor, prestarea serviciului universal trebuind să asigure atât o continuitate a funcționării, cât și un tratament echitabil și nediscriminatoriu pentru toți utilizatorii.

De la înființarea sa până în prezent, ANCOM a emis reglementările sectoriale secundare în domeniul serviciilor poștale, a adoptat și implementat decizii cu caracter normativ și individual, precum și proceduri funcționale, operaționale și financiare prin care a urmărit punerea în aplicare a politicii naționale în domeniu, precum și reglementarea pieței serviciilor poștale prin crearea unui cadru legislativ propice dezvoltării sectoriale.

Modificările și completările cadrului secundar de reglementare supuse consultării publice, au ca scop asigurarea continuității furnizării serviciului universal până la data transunerii în legislația primară națională a ultimelor modificări și completări ale cadrului legal european în domeniul serviciilor poștale, inclusiv prin implementarea mecanismului de compensare a costului net al furnizării serviciului universal, în conformitate cu prevederile cadrului legal european și al legislației naționale în vigoare.

2. Cadrul legislativ comunitar

Dispozițiile legale comunitare privind asigurarea serviciului universal, precum și mecanismul de funcționare al acestuia, sunt cuprinse în Directiva 97/67/CE privind regulile comune pentru dezvoltarea pieței serviciilor poștale comunitare și îmbunătățirea calității serviciilor poștale, modificată și completată prin Directiva nr. 2002/39/CE, respectiv Directiva nr. 2008/6/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității. Directiva nr. 2008/6/CE constituie ultimul pas al reformei poștale în cadrul Uniunii Europene.

Aceste dispoziții au avut drept scop stabilirea unui cadru de reglementare menit să asigure libertatea de furnizare a serviciilor în domeniul serviciilor poștale, garantând în același timp accesul la serviciul universal poștal în orice punct de pe teritoriul Uniunii Europene, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor, și dispunând o restrângere progresivă urmată de eliminarea totală a sferei serviciilor poștale ce pot fi rezervate.

Prin adoptarea Directivei 2008/6/CE (Directiva a III-a) care modifică și completează directivele anterioare au fost urmărite două obiective majore:

- liberalizarea totală a pieței interne a serviciilor poștale comunitare;
- garantarea furnizării serviciului universal în condițiile unei piețe complet liberalizate.

În vederea realizării primului obiectiv, directiva prevede eliminarea în totalitate a drepturilor exclusive și speciale acordate pentru furnizarea de servicii poștale, inclusiv a drepturilor rezervate în prezent furnizorului de serviciu universal, pentru trimeri de corespondență cu o greutate mai mică de 50g. Acest lucru va permite intrarea pe piață a competitorilor, în beneficiul utilizatorilor de servicii poștale, conducând în final la un impact pozitiv asupra economiei, în ceea ce privește, printre altele, tarifele, calitatea serviciilor și flexibilitatea față de solicitările clienților. Totodată, directiva clarifică unele aspecte privind procedura de autorizare a furnizorilor de servicii poștale, avându-se în vedere atât evitarea creării unor bariere la intrarea pe piață, cât și o mai bună concordanță cu principiile dreptului comunitar.

Prevederile directivei dispun ca termen de liberalizare completă a pieței serviciilor poștale data de 31 decembrie 2010 pentru majoritatea statelor membre (reprezentând 95 %¹ din volumul pieței serviciilor poștale a Uniunii Europene), respectiv data de 31 decembrie 2012 pentru celelalte state membre, inclusiv România.

Pentru îndeplinirea prevederilor dispuse prin cadrul normativ menționat anterior, statele membre trebuie să adopte o strategie adecvată și eficientă pentru asigurarea implementării serviciului universal la nivel național, cu respectarea principiilor obiectivității, transparenței, nediscriminării și proporționalității. În vederea elaborării strategiei privind implementarea serviciului universal, statele membre trebuie să minimizeze posibilele efecte negative asupra concurenței pe piața serviciilor poștale, determinate, în special, de furnizarea serviciilor la tarife sau în condiții diferite de cele practicate în condiții comerciale normale, protejând în același timp interesele utilizatorilor finali.

Totodată, statele membre trebuie să se asigure că tarifele aferente fiecăruia dintre serviciile din sfera serviciului universal sunt conforme, în special, cu principiile următoare:

- tarifele sunt accesibile și stabilite astfel încât toți utilizatorii, indiferent de poziția geografică și ținând seama de condițiile naționale specifice, au acces la serviciile furnizate;
- tarifele sunt orientate în funcție de costuri;
- tarifele trebuie să fie transparente și nediscriminatorii;
- tarifele speciale sunt stabilite cu respectarea principiilor de transparență și nediscriminare atât cu privire la nivelul tarifelor, cât și la condițiile practicării acestor tarife.

Pentru a garanta furnizarea transfrontalieră a serviciului universal, statele membre au rolul de a încuraja furnizorii serviciului universal să respecte următoarele principii în cadrul acordurilor privind cheltuielile terminale pentru trimiterile poștale intracomunitare:

- cheltuielile terminale trebuie stabilite în funcție de costurile prelucrării și livrării trimiterile poștale intracomunitare expediate de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene către o adresă aflată pe teritoriul altui stat membru;
- nivelurile de remunerare trebuie să țină seama de calitatea serviciului;

¹ Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind aplicarea directivei poștale (Directiva 97/67/CE astfel cum a fost modificată prin Directiva 2002/39/CE), COM(2008) 884 final

- cheltuielile terminale trebuie să fie transparente și nediscriminatorii.

Pentru a asigura respectarea obligației de fundamentare pe costuri a tarifelor, cadrul legislativ comunitar prevede posibilitatea autorităților de reglementare de a impune furnizorului de serviciu universal obligația de implementare și menținere a unui sistem de evidență internă a costurilor suficient de detaliat încât să permită identificarea costului furnizării individuale a serviciilor sau categoriilor de servicii incluse în sfera serviciului universal. Pe baza acestui sistem, furnizorul de serviciu universal va realiza, în cadrul contabilității interne de gestiune, separarea activităților aflate în sfera serviciului universal de cele aflate în afara sferei serviciului universal. Pentru a crește gradul de certitudine a informațiilor furnizate prin intermediul situațiilor contabile separate, acestea trebuie evaluate anual de un auditor independent care stabilește dacă au fost întocmite în concordanță cu parametrii stabiliți de autoritatea de reglementare în prealabil.

În scopul asigurării unui serviciu universal poștal de calitate, Directiva 97/67/CE, cu modificările și completările ulterioare, acordă statelor membre dreptul de a stabili și publica standardele de calitate privind serviciul universal. Acestea privesc, în special, termenele de transport, regularitatea și fiabilitatea serviciilor.

Standardele de calitate pentru serviciile transfrontaliere intracomunitare au fost stabilite prin directiva mai sus amintită ca fiind următoarele: Z + 3 pentru 85 % din trimerile din categoria standard cea mai rapidă, respectiv Z + 5 pentru 97 % din aceste trimiteri, unde Z reprezintă data depunerii, iar 3 și 5 sunt numărul de zile lucrătoare între data trimiterii și cea a predării la destinatar.

3. Cadrul legislativ național

Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 privind serviciile poștale asigură cadrul general de reglementare a domeniului serviciilor poștale pe plan național.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 „Dreptul de acces la serviciul universal reprezintă dreptul de a beneficia de furnizarea permanentă a serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal, la anumite standarde de calitate, în orice punct de pe teritoriul României, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor”.

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 în sfera serviciului universal sunt incluse următoarele servicii:

„a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg;

b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg;

c) distribuirea coletelor poștale în greutate de până la 20 kg, expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect trimiteri poștale din categoriile prevăzute la lit.a)-c);

e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect trimiteri poștale din categoriile prevăzute la lit.a)-c);

f) orice alte servicii poștale stabilite prin hotărâre a Guvernului, dacă răspund unor necesități de ordin social sau economic ale utilizatorilor, care nu pot fi asigurate în mod satisfăcător în condițiile unei piețe concurențiale.”

Conform acestui cadru de reglementare, ANCOM are dreptul de a desemna unul sau mai mulți furnizori pentru a asigura furnizarea unuia sau mai multor servicii incluse în sfera serviciului universal, pentru tot teritoriul României sau doar pentru o parte a acestuia, precum și de a stabili condițiile speciale pe care aceștia trebuie să le respecte, dar și drepturile de care beneficiază în furnizarea serviciului universal.

Prin urmare, drepturile de care trebuie să beneficieze furnizorul de serviciu universal pe care dispozițiile art. 11 din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 le statuează ca fiind absolut necesare asigurării serviciului universal sunt:

- dreptul de acces cu prioritate la punctele de frontieră și la organele vamale;
- dreptul de a instala, întreține, înlocui și muta, cu titlu gratuit, cutii poștale pe imobilele aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- dreptul de a beneficia de sumele sau de avantajele de orice altă natură care i se cuvin în temeiul oricărui mecanism de compensare a costurilor implicate de prestarea serviciilor poștale din sfera serviciului universal, în condițiile stabilite de lege și de autoritatea de reglementare;
- dreptul de a acționa în relațiile internaționale în calitate de furnizor de serviciu universal și de a încheia acorduri operaționale în această calitate;
- dreptul de a utiliza formularele internaționale specifice, prevăzute în acordurile internaționale la care România este parte.

Totodată, ANCOM poate acorda drepturi speciale furnizorului de serviciu universal în scopul compensării costurilor înregistrate din furnizarea serviciului universal, și anume dreptul de a presta în exclusivitate pe teritoriul României unul sau mai multe servicii poștale incluse în sfera serviciului universal, având ca obiect trimiteri de corespondență interne sau internaționale, indiferent dacă livrarea acestora este accelerată sau nu, a căror greutate este mai mică de 50 g și al căror tarif este mai mic de 2,5 ori tariful public corespunzător unei trimiteri de corespondență din prima treaptă de greutate a celei mai rapide categorii standard (în continuare dreptul rezervat), astfel cum dispun prevederile art. 12 din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002.

Cadrul comunitar în vigoare în domeniul reglementării serviciului universal în sectorul serviciilor poștale dispune obligația statelor membre de a elimina orice drepturi exclusive sau speciale în vederea asigurării furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal, până la data de 31 decembrie 2012. Concomitent cu data expirării acestor drepturi, dispărând sursa de finanțare a serviciului universal furnizat, s-a dovedit necesară implementarea unui alt mecanism de compensare a costului net asociat îndeplinirii obligațiilor de asigurare a serviciului universal, în eventualitatea în care se constată că furnizarea acestor servicii reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal. Astfel, atât legislația comunitară, cât și cea națională statuează că autoritățile de reglementare vor trebui să determine și să administreze, cu respectarea principiilor transparenței, minimei atingeri aduse concurenței, nediscriminării și proporționalității, un mecanism de compensare bazat pe contribuții ale furnizorilor de servicii poștale ori ale utilizatorilor.

Dispozițiile art. 14 alin. (3) Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 prevăd posibilitatea susținerii costului net mai sus menționat inclusiv prin intermediul fondurilor de la bugetul de stat, în măsura în care sumele colectate din contribuțiile furnizorilor sau utilizatorilor se dovedesc a fi insuficiente pentru compensarea în totalitate a costului net verificat și aprobat de către ANCOM, în condițiile stabilirii unui quantum rezonabil și care să nu aducă atingere viabilității economice a furnizorilor.

4. Istoricul reglementărilor din domeniul serviciilor poștale

Cele mai importante decizii de reglementare din ultimii ani, în ceea ce privește sectorul serviciilor poștale din România, au vizat revizuirea cadrului de reglementare secundar, în conformitate cu modificările aduse legislației primare și cu necesitățile de reglementare ale domeniului date de evoluția sa concurențială. Astfel, a fost adoptat un nou regim privind autorizarea furnizorilor de servicii poștale, s-a desemnat un furnizor de serviciu universal pentru perioada 26 aprilie 2009 - 31 decembrie 2012, respectiv s-a instituit un nou cadru privind

raportarea unor date statistice de către furnizori. Actualizarea cadrului legal a presupus printre altele:

- prelungirea dreptului rezervat pentru furnizorul de serviciu universal până la 31 decembrie 2012;
- reclassificarea serviciilor poștale;
- elaborarea unui nou regim de autorizare generală, mult simplificat;
- îndepărtarea barierelor de intrare pe piața serviciilor poștale a persoanelor fizice, acestea dobândind dreptul de a furniza asemenea servicii;
- simplificarea structurii chestionarelor de raportare a datelor statistice.

Referindu-ne la reglementarea furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal, în cursul anului 2003 a fost emis Ordinul ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 225/2003 privind politica și strategia de implementare a serviciului universal în sectorul serviciilor poștale pe perioada 2003-2007, act normativ prin care s-au urmărit, în special, limitarea efectelor negative pe care le-ar fi putut avea asupra mediului concurențial activitatea de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal, precum și asigurarea protecției intereselor utilizatorilor serviciilor poștale din România.

Obiectivul prioritar al strategiei de dezvoltare a sectorului serviciilor poștale din România, concepută în anul 2003, a constat în crearea cadrului necesar în vederea implementării serviciului universal în condițiile finalizării procesului de adoptare a acquis-ului comunitar în domeniul serviciilor poștale. Cu alte cuvinte, prin acest document de strategie s-a urmărit, în special, respectarea cerințelor comunitare privind liberalizarea parțială a pieței poștale și asigurarea unui cadru național de furnizare a serviciilor poștale din sfera serviciului universal, eficiente și de calitate, strategia înscriindu-se într-un proces mai larg de adoptare a legislației și standardelor sectoriale europene.

În baza strategiei respective și a cadrului legislativ în vigoare autoritatea de reglementare a stabilit procedura și condițiile ce urmau a fi aplicate în vederea desemnării unui furnizor de servicii poștale ca furnizor de serviciu universal, precum și obligațiile specifice pe care acesta trebuie să le respecte și drepturile de care beneficiază în furnizarea serviciilor respective.

Astfel, în temeiul prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 31/2002, și având în vedere prevederile Ordinului ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 225/2003, președintele Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații a emis Decizia nr. 1351/2003 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale. În anul 2007, această decizie a fost abrogată, modalitatea de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în sectorul serviciilor poștale intrând sub incidența Deciziei Președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 3442/2007. Prin intermediul acestei decizii autoritatea de reglementare a stabilit că poate fi desemnat ca furnizor de serviciu universal, la cerere sau din oficiu, pentru unul sau mai multe servicii din sfera serviciului universal, pentru o perioadă de cel mult 5 ani, numai un furnizor autorizat să furnizeze serviciile incluse în sfera serviciului universal pentru care urmează a fi desemnat, în condițiile regimului de autorizare generală, care asigură îndeplinirea condițiilor prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 31/2002.

Prin urmare, având în vedere condițiile și procedura de desemnare prevăzute în cele două acte normative succesive, prin Decizia nr. 88/2004, Compania Națională Poșta Română S.A. (CNPR) a fost desemnată, din oficiu, până la data de 25 aprilie 2009, ca furnizor de serviciu universal pentru asigurarea următoarelor servicii din sfera serviciului universal. Serviciile poștale pe care CNPR, în conformitate cu actul normativ respectiv, avea obligația să le presteze pe întreg teritoriul României, la tarife accesibile și la anumite standarde de calitate constau în:

- colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor de corespondență, imprimatelor și trimerilor de publicitate prin poștă, interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv 2 kg);

- colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale, interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv 10 kg);

- distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv 20 kg) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

- serviciul de trimitere recomandată având ca obiect:

1. trimeri poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv 2 kg);

2. colete poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv 10 kg);

3. colete poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv 20 kg) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

- serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:

1. trimeri poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv 2 kg);

2. colete poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv 10 kg);

3. colete poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv 20 kg) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia.

Conform prevederilor Deciziei nr. 88/2004, CNPR a beneficiat de dreptul exclusiv de a presta servicii poștale având ca obiect trimeri de corespondență, indiferent dacă livrarea acestora este accelerată sau nu, a căror greutate este mai mică de 50 g și al căror tarif este mai mic de 1,2 lei, constând în:

a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor de corespondență interne;

b) distribuirea trimerilor de corespondență expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia.

Ceilalți furnizori de servicii poștale aveau posibilitatea să furnizeze servicii din aria serviciilor rezervate CNPR, dar numai cu condiția respectării limitelor de greutate și tarif acordate CNPR conform prevederilor Deciziei menționate.

Având în vedere că obligațiile CNPR privind furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal au încetat la data de 25 aprilie 2009, a fost necesară desemnarea unui nou furnizor de serviciu universal, pentru a asigura continuitatea disponibilității acestor servicii pentru utilizatori. În urma derulării procedurii de selecție autoritatea de reglementare a desemnat CNPR ca furnizor de serviciu universal pentru perioada 26 aprilie 2009 – 31 decembrie 2012. S-a considerat că CNPR deține cel mai mare grad de acoperire la nivel național, asigurând și un anumit grad de densitate a punctelor de acces, fiind astfel în măsură să îndeplinească cerințele legate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal pentru toți cetățenii României.

Totodată, prin Decizia nr. 293/2009 s-a stabilit că furnizorul de serviciu universal va beneficia de dreptul exclusiv de a presta aceleași servicii poștale stabilite prin Decizia 88/2004, având însă ca obiect trimeri de corespondență a căror greutate este mai mică de 50 g și al căror tarif este mai mic de 2 lei, până la 31 decembrie 2012.

5. Stadiul actual al implementării în statele membre UE a serviciului universal în domeniul serviciilor poștale

Deși liberalizarea completă a pieței serviciilor poștale a fost stabilită prin intermediul Directivei 2008/6/CE ca având termen limită data de 31 decembrie 2010 pentru majoritatea statelor membre, 6 dintre acestea și-au îndeplinit această obligație înainte de termen, după cum se poate observa în tabelul nr. 1 de mai jos:

Tabelul nr. 1

Nr. Crt.	Țara	Anul liberalizării
1.	Finlanda	1991
2.	Suedia	1993
3.	Marea Britanie	2006
4.	Germania	2008
5.	Estonia	2009
6.	Olanda	2009

Totodată, ca urmare a calendarului privind transpunerea Directivei în legislația națională de către statele membre UE, dintre țările care și-au asumat ca termen data de 31 decembrie 2010, doar Portugalia nu s-a conformat acestor dispoziții la termenul stabilit. Excepție de la aceste prevederi o reprezintă cele 11 state membre care au beneficiat de o derogare, urmând ca până la data de 31 decembrie 2012 să parcurgă un ultim pas spre liberalizarea completă a piețelor serviciilor poștale, prin transpunerea prevederilor directivei la nivelul legislației naționale. Astfel, stadiul actual al adoptării noii legislații se prezintă după cum urmează:

Tabelul nr. 2

Statele membre care au transpus Directiva a III-a	<i>Statele membre care nu au transpus Directiva, dar au termen limită data de 31.12.2012</i>
Austria	<i>Cehia</i>
Belgia	<i>Cipru</i>
Bulgaria	<i>Lituania</i>
Danemarca	<i>Luxemburg</i>
Franța	<i>Ungaria</i>
Grecia	<i>Polonia</i>
Irlanda	<i>România</i>
Italia	
Letonia	
Malta	
Portugalia	
Slovacia	
Slovenia	
Spania	

De-a lungul timpului, cadrul legislativ european a acordat o deosebită importanță ariei rezervate, acest drept exclusiv acordat furnizorului de serviciu universal fiind de altfel o măsură compensatorie pentru costurile generate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal. În 2008, prin intermediul prevederilor Directivei a III a s-a stabilit faptul că asigurarea accesului la serviciile din sfera serviciului universal poate fi susținută eficient și la standardele de calitate definite de către statele membre, fără a fi necesară acordarea unui drept rezervat furnizorului de serviciu universal. Astfel că, statele membre au obligația de a asigura furnizarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale fie prin intermediul mecanismelor proprii ale piețelor interne, fie prin stabilirea unuia sau mai multor mecanisme de reglementare.

Având în vedere faptul că finanțarea costului net generat de furnizarea serviciului universal nu mai este posibilă începând cu data de 1 ianuarie 2013 prin rezervarea unei anumite categorii de servicii poștale furnizorului desemnat, directiva prevede și alternative pentru finanțarea serviciului universal, lăsând în același timp la latitudinea statelor membre alegerea

mecanismelor de finanțare care urmează să fie aplicate. Astfel, la nivel european, dispozițiile legislative în unele țări membre prevăd posibilitatea compensării din fonduri publice și/sau din contribuțiile furnizorilor de servicii poștale la un fond de compensare, doar furnizorii de serviciu universal din Italia și Spania beneficiind de compensarea costului net.

Tabelul nr. 3

Nr. Crt.	Țara	Compensare din fonduri publice	Compensare din contribuțiile furnizorilor la fondul de serviciu universal
1.	Finlanda	X	-
2.	Italia	X	X
3.	Slovacia	X	X
4.	Portugalia	X	X
5.	Grecia	X	X
6.	Estonia	-	X
7.	Irlanda	-	X
8.	Danemarca	-	X
9.	Lituania	-	X
10.	Austria	-	X
11.	Belgia	-	X
12.	Bulgaria	X	-
13.	Franța	-	X
14.	Olanda	-	X
15.	Slovenia	-	X
16.	Marea Britanie	-	X
17.	Germania	-	X
18.	Cipru ²	-	X

6. Modificările și completările propuse a fi aduse Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 3442/2007 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale și Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 293/2009 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale prin intermediul prezentei decizii

Prin modificările și completările aduse Deciziei președintelui ANRCTI nr. 3442/2007 și Deciziei președintelui ANCOM nr. 293/2009, Autoritatea de reglementare are în vedere necesitatea asigurării continuității în ceea ce privește accesul utilizatorilor la serviciile din sfera serviciului universal, în condițiile unei piețe aflate într-o ultimă etapă înainte de liberalizarea completă, parcurs stabilit la nivel european.

Una dintre principalele modificări pe care o aduce decizia în reglementarea serviciului universal în sectorul serviciilor poștale în România se referă la prelungirea perioadei de desemnare a CNPR ca furnizor de serviciu universal până la data de 31 decembrie 2013, ANCOM propunând această măsură datorită faptului că, în prezent, cadrul legislativ național

² La constituirea fondului participă numai operatorul fost-monopolist.

este în curs de modificare, în vederea respectării, de către România, a obligației de a transpune Directiva 2008/6/CE.

Astfel, chiar și în ipoteza adoptării noului cadru legislativ național în viitorul apropiat, intervalul de timp rămas până la expirarea perioadei de desemnare a furnizorului de serviciu universal (31 decembrie 2012) este insuficient pentru desemnarea furnizorului de serviciu universal pe baza noului cadru legislativ, prin parcurgerea tuturor etapelor necesare (adoptarea unei noi proceduri de desemnare, organizarea acestei proceduri, urmată de desemnarea noului furnizor de serviciu universal). Totodată, desemnarea unui nou furnizor pe baza cadrului legal în vigoare ar fi ineficientă, deoarece s-ar realiza pentru o perioadă foarte scurtă, procedura de desemnare fiind necesar a fi repetată după modificarea și completarea cadrului legislativ primar.

Termenul limită pentru liberalizarea completă a pieței serviciilor poștale, impus României de prevederile Directivei 2008/6/CE, respectiv data de 31 decembrie 2012, determină și data limită până la care poate fi menținut dreptul rezervat de care beneficiază furnizorul de serviciu universal. Astfel, dreptul exclusiv al CNPR de a presta servicii poștale având ca obiect trimiteri de corespondență, indiferent dacă livrarea acestora este accelerată sau nu, a căror greutate este mai mică de 50 de grame și al căror tarif este mai mic de 2 lei, încetează la data de 31 decembrie 2012, iar după această dată orice furnizor de servicii poștale va avea dreptul de a furniza astfel de servicii.

Modificările aduse urmăresc, de asemenea, stabilirea unui nou mecanism de compensare a costului net, rezultat în urma furnizării serviciului universal, ca urmare a încetării dreptului rezervat pentru furnizorul de serviciu universal.

Astfel, pentru serviciile din sfera serviciului universal prestate începând cu 1 ianuarie 2013, furnizorul de serviciu universal desemnat poate solicita compensarea costului net în anul următor, până la data de 1 iulie 2014.

Costul net al furnizării serviciului universal va fi determinat ca diferență între costul net suportat de furnizorul de serviciu universal ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de serviciu universal și costul net al aceluiași furnizor, în cazul în care acesta și-ar desfășura activitatea fără a avea obligațiile de serviciu universal. De asemenea, la calculul costului net vor fi luate în considerare beneficiile obținute ca urmare a deținerii calității de furnizor de serviciu universal – beneficii datorate sistemului de taxare, respectiv mărcii comerciale, efectele de marketing, economii de scară și puterea de negociere cu furnizorii, garanția calității serviciilor certificată de respectarea condițiilor minime impuse prin decizia de desemnare etc., precum și o rată rezonabilă de rentabilitate aferentă furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, ținând cont de stimularea eficienței costurilor.

În acest sens, decizia conține prevederi detaliate cu privire la metodologia ce trebuie aplicată în vederea determinării costului net.

Solicitarea de compensare a costului net va cuprinde calculul costului net conform metodologiei de calcul descrise în decizie, însoțit de toate informațiile solicitate prin același act normativ în vederea justificării pierderii înregistrate ca urmare a furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

De asemenea, furnizorul de serviciu universal va avea obligația de a transmite ANCOM o situație privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, certificată de un auditor independent.

În același timp, furnizorul de serviciu universal va avea obligația de a ține o evidență contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, pentru activitățile care au legătură cu furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, astfel încât să asigure o imagine clară și fidelă a performanțelor activității de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal, ca și cum aceasta ar fi realizată de o entitate distinctă.

Aceste informații vor permite ANCOM să verifice calculul costului net, să evalueze dacă eventualele pierderi reprezintă o sarcină injustă pentru furnizor și să compenseze furnizorul de serviciu universal într-un mod echitabil pentru pierderile pe care acesta le-a înregistrat ca

urmare a furnizării serviciilor poștale, ca obligație de serviciu universal, într-o zonă în care prestarea unor astfel de servicii nu s-ar fi realizat în condiții comerciale normale, la standarde rezonabile de calitate, din motive de neprofitabilitate.

În vederea stabilirii costului net ce urmează a fi compensat se vor lua în calcul costurile eficiente și veniturile înregistrate de furnizorul de serviciu universal pentru fiecare unitate poștală pe care a fost obligat să o deservească. Costurile vor fi detaliate pe cele patru tipuri de activități componente ale unui serviciu poștal: colectare, sortare, transport și livrare. Totodată, în situația în care furnizorul de serviciu universal desemnat are o obligație impusă prin lege sau prin convenții internaționale referitoare la furnizarea anumitor servicii cu titlu gratuit, costurile aferente furnizării acestor servicii vor constitui, în integralitate, un element component al costului net.

Compensarea costului net se va realiza doar la cererea furnizorului de serviciu universal.

Dreptul furnizorului de serviciu universal de a beneficia de compensarea costului net rezultat ca urmare a respectării obligațiilor de serviciu universal ce îi incumbă prin decizia de desemnare este legat indisolubil de necesitatea reglementării unui mecanism de finanțare a costului net.

Prin urmare, compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal se realizează prin intermediul unui fond de serviciu universal ce va fi administrat de ANCOM. Acesta va fi alimentat din contribuțiile financiare ale anumitor furnizori de servicii poștale autorizați conform procedurii de autorizare generală sau din contribuțiile utilizatorilor finali ai serviciilor poștale, prin intermediul unei taxe aplicate serviciilor poștale pe care aceștia le utilizează. Modalitatea de implementare a acestor prevederi va fi stabilită ulterior de către ANCOM, în funcție de cuantumul necesarului de finanțare a serviciului universal identificat ca fiind costul net al serviciului universal ce va fi compensat.

În situația în care ANCOM decide să finanțeze serviciul universal cu ajutorul resurselor financiare provenite de la anumiți furnizori de servicii poștale, autoritatea de reglementare va percepe de la aceștia o contribuție proporțională cu veniturile anuale obținute din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal și a serviciilor substituibile celor din sfera serviciu universal. Suma contribuțiilor astfel percepute va echivala cu necesarul cert de finanțare a serviciului universal în sectorul serviciilor poștale.

Conform dispozițiilor Directivei 2008/6/CE, substituibilitatea serviciilor va fi analizată, în principal, din punct de vedere al tarifului, precum și al gradului de satisfacere a nevoilor utilizatorilor finali.

Pentru a nu ridica o barieră la intrarea pe piață a furnizorilor de servicii poștale și pornind de la prevederile art. 131 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012 prin care a fost stabilit pragul cifrei de afaceri luat în calcul la identificarea furnizorilor de servicii poștale obligați să contribuie la cheltuielile administrative ale ANCOM, autoritatea consideră că la fondul de compensare a costului net trebuie să contribuie doar furnizorii de servicii poștale autorizați menționați anterior care au înregistrat în anul pentru care se solicită compensarea o cifră de afaceri de cel puțin 100.000 euro. Această sumă va fi calculată la cursul de schimb valutar mediu al perioadei în care a fost realizată cifra de afaceri, determinat pe baza cursului de schimb valutar mediu lunar comunicat de Banca Națională a României.

În vederea determinării cuantumului contribuțiilor individuale, ANCOM va utiliza informațiile privind veniturile obținute din „*Declarația privind veniturile obținute din activități de furnizare de rețele sau servicii de comunicații electronice și/sau de servicii poștale*” depusă de fiecare furnizor conform prevederilor Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 2892/2007 privind procedura de determinare a anumitor obligații financiare ale furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice și ale furnizorilor de servicii poștale către Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației.

ANCOM va determina și va comunica, prin intermediul unor decizii individuale, furnizorilor de servicii poștale obligați la plata contribuției, quantumul contribuției precum și procentul care s-a aplicat în scopul calculării contribuției fiecăruia dintre aceștia. La stabilirea contribuției se va urmări ca aceasta să nu constituie o obligație prea oneroasă pentru furnizorii contribuitori care să împiedice buna desfășurare a activităților comerciale din sectorul serviciilor poștale ale acestora.

În situația în care ANCOM decide să finanțeze serviciul universal cu ajutorul resurselor financiare provenite de la utilizatorii finali pentru finanțarea costului net al serviciului universal, ANCOM va determina și comunica furnizorilor de servicii poștale valoarea tarifului suplimentar pe care aceștia vor trebui să îl aplice fiecărui serviciu poștal furnizat, astfel încât pierderea să fie distribuită între toate serviciile poștale furnizate, în scopul diminuării pe cât posibil a unui eventual impact împovăraător pentru utilizatorii finali ai acestor servicii.

Pentru determinarea corectă a veniturilor provenite exclusiv din taxa percepută utilizatorilor de servicii poștale, furnizorii de servicii poștale vor ține o evidență strictă a veniturilor astfel obținute, prin intermediul situațiilor financiare statutare, pentru fiecare an în care se datorează contribuția la fondul de compensare.

Furnizorului de serviciu universal i se va vira suma ce constituie compensarea costului net al furnizării serviciilor incluse în sfera serviciului universal în termen de 15 zile de la data colectării contribuțiilor, furnizorii urmând a avea un termen rezonabil pentru colectarea și/sau virarea contribuțiilor către ANCOM, întrucât vor beneficia de un orizont de timp predictibil care să le permită respectarea obligațiilor impuse ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Deciziei președintelui ANRCTI nr. 3442/2007 prin intermediul prezentei decizii.

7. Concluzii

Proiectul deciziei privind modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației (ANRCTI) nr. 3442/2007 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale și a Deciziei președintelui ANCOM nr. 293/2009 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale a fost supus consultării publice, pe pagina de internet a ANCOM, în perioada 26 septembrie 2012 - 26 octombrie 2012.

Au fost supuse consultării publice următoarele documente:

a) expunere de motive la proiectul Deciziei președintelui ANCOM pentru modificarea și completarea unor reglementări privind condițiile și procedura de desemnare, precum și desemnarea furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale;

b) proiect de decizie a președintelui ANCOM pentru modificarea și completarea unor reglementări privind condițiile și procedura de desemnare, precum și desemnarea furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale.

ANCOM a analizat observațiile primite în perioada de consultare publică și a întocmit un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la proiectul deciziei supuse consultării publice, în care a precizat poziția sa față de aceste observații. De asemenea, observațiile primite în perioada de consultare publică, precum și comentariile ANCOM la acestea, au fost dezbătute în cadrul Consiliului Consultativ din data de 27 noiembrie 2012.

Având în vedere cele expuse mai sus, a fost elaborată prezenta decizie a președintelui ANCOM privind modificarea și completarea Deciziei președintelui ANRCTI nr. 3442/2007 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale și a Deciziei președintelui ANCOM nr. 293/2009 privind desemnarea furnizorului de

serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să o aprobați.